

rette en Henstilling til denne Regering angaaende Krisens Behandling.

At denne Krise er alvorlig, derom er der fuldkommen Enighed, og derom vidner alle Udtalelser i denne Sal; at den er taget hurtigere til, end mange ventede, fremgaar af de Udtalelser, som den ærede Ordfører for Venstre fremsatte. Mærkbar var den først i Industrien og i en vis Del af Storhandelen, og der var derfor mange, som den ikke interesserede saa meget. Naar den højtærede Ordfører gjorde mig den Ære at minde om nogle Taler, som jeg havde holdt ude i Landet om dette Spørgsmaal, har han imidlertid ikke tilstrækkelig grundigt bemærket, hvad jeg har sagt. Thi hvad jeg i denne Sommer ude i Landet har søgt at gøre, er at gøre Krisen forstaaelig og gøre det forstaaeligt, at den ikke blev dér, hvor den først havde vist sig, men at den nødvendigvis vilde brede sig over hele vort Samfund. Jeg begyndte at tale derom paa et Tidspunkt, hvor den ganske sikkert endnu ikke var mærket i Landbruget, i hvert Fald kun i enkelte Udkanter, og derfor fandt jeg det rigtigt at sige til Landbruget, hvad der er udtrykt i et gammelt Ord: Naar det brænder i Naboens Hus, da er det din Sag, det gælder. Denne Krise var af en saadan Natur, at den slet ikke var lokal eller akut, som nogle troede, men den var en kronisk Krise, som maatte brede sig over hele vort Land, til alle dets Erhverv. Naar jeg paa et vist Tidspunkt fremhævede, at Landbruget var gunstigere stillet end andre Erhverv, var det just for at bede dem, der endnu havde det relativt godt, om at tænke paa, at de samme Vanskeligheder kunde komme til dem. Jeg skildrede den Gang ikke Landbrugets Fortrin saaledes, som den højtærede Ordfører anførte: at Landbruget nød ubetinget Fordel paa Grund af den engelske Valuta. Tværtimod, jeg paapegede alle Forhold. Jeg nævnte, at visse Forhold vendte sig imod Landbruget, og jeg gjorde udtrykkelig opmærksom paa, at den lave Valuta og det relativt lave Prisniveau i Tyskland vendte sig farligt mod Landbruget, for saa vidt som det drejede sig om Heste- og Kvægdprætning. Men jeg gjorde tillige opmærksom paa, at den høje Valuta i England var en Begunstigelse af andre Udførselsvarer, af Æg, Flæsk og Smør, ogsaa saaledes, at Landbruget fik den samme højere Pris her i Landet, at man her betalte ikke blot Verdensmarkedets Pris, den engelske Pris, men at vi, de danske Borgere, betalte et Valutatillæg til Prisen paa vore Varer. Endvidere

gjorde jeg opmærksom paa, at nogle af sine nødvendige Hjælpe midler fik Landbruget til billigere Pris, f. Eks. Kali og Superfosfat, ogsaa paa Grund af den lave Valuta og det lavere Prisniveau i Tyskland. Jeg gjorde opmærksom paa, at Landbruget var befriet for den Konkurrence paa Kornets Omraade, som tidligere kom fra Østersøstaterne, og som den Gang fastsatte Prisen paa Rug her i Landet; nu derimod bestemtes Kornets Pris af Prisen paa det amerikanske Korn, som kommer langt borte fra, og som oven i Købet fordyres ved den amerikanske Valuta. Jeg gjorde derfor den Bemærkning, at ikke alle Verdens Forhold vender sig mod Landbruget, saaledes som alle Verdens Forhold paa et andet Punkt vender sig mod et andet Erhverv, hvis Raa-stoffer maa betaales til høj Pris, til høj Valuta, medens dets færdige Produkter trues med Konkurrence fra den lave Valutas og det lave Prisniveaus Lande. Jeg vil gerne yderligere sige, at jeg tilføjede, at det var en stor Lykke for Danmark, at denne Erhvervs Krise ikke paa een Gang kom over hele Landet med alle dets Erhverv, men, at hvis den var kommet paa een Gang til alle, saa havde Erhvervene maaske bedre kunnet forstaa hinanden.

Nu er aabenbart det Øjeblik kommet, da Landbruget mærker Krisen i høj Grad. Jeg ved ikke, hvor rigtigt det er at skildre Forholdene saa mærkt, som den højtærede Ordfører for Venstre gjorde det. Han gav en overordentlig sort Skildring af Landbrugets Vanskeligheder; men da han kender godt til disse Forhold, vil jeg ogsaa tro, at den er rigtig. Jeg gør opmærksom paa, at samtidig med, at dette er sket, har Krisen, som oprindeligt begyndte i Storindustrien, i høj Grad bredt sig til Haandværket. Den store Udtalelse fra Haandværkets Mænd viser dette, og den, som omkring i Byerne undersøger Stillingen for de smaa Haandværkerbedrifter, de smaa Fabrikantvirksomheder — saadanne Virksomheder, der intet har at gøre med den store kapitalstærke Industri, som Venstre plejer at tale om, naar dette Spørgsmaal drøftes —, og som ser, hvorledes de er truet af Verdensforholdene, vil anerkende Rigtigheden af dette Nødraab.

Hvad jeg i Sommerens Løb har bestræbt mig for at sige, var, at en saadan Krise, en Krise saa alvorlig og langvarig, stod vi bedst imod, og stod vi bedst igennem ved en Samvirken og Sammenhold mellem Erhvervene, bedre end under den Opløsning, for hvilken den højtærede Landbrugsmini-